

Utbildningsplan Psykoterapeutprogram med inriktning på barn och unga, 90 hp

Postgraduate Diploma in Psychotherapy

– specialization child and adolescent (90 ECTS)

Antal högskolepoäng: 90 HP

Nivå: Avancerad nivå

Studietakt: 50 %

Gäller från: HT 2023

Fastställd av: Kursplanerådet Ericastiftelsen

Fastställandedatum: 2023-05-01

Revideringsdatum: 2023-05-01

Allmän beskrivning av utbildningen

Utbildningen pågår under tre år, omfattar 90 högskolepoäng och ges som en sammanhållen utbildning. Den schemalagda undervisningen koncentreras till en heldag per vecka. Antalet undervisningstimmar inom ramen för teoriundervisningen är cirka 500. I kursdagen ingår schemalagd handledning i grupp.

Därutöver innehåller utbildningen moment av självstudier och kliniska arbetsuppgifter. En genomgående didaktisk strategi är att den teoretiska kunskapen ska kunna omsättas i praktiken och kunna observeras och tränas. För detta är användningen av till exempel videoinspelade terapisesioner i handledningen och målmedveten träning av psykoterapeutiska färdigheter viktiga inslag i utbildningen.

Utbildningen omfattar följande kurser:

1. Utvecklingspsykologi 12 hp
2. Psykopatologi och diagnostik 8 hp
3. Psykoterapeutisk teknik 18 hp
4. Organisation och samhälle 3 hp
5. Etik, juridik och likabehandling 3 hp
6. Behandlingsforskning/examensarbete 24 hp
7. Psykoterapi under handledning 22 hp

År 1

Den teoretiska undervisningen ägnas i huvudsak åt utvecklingspsykologi inklusive teorier om anknytning och mentalisering samt konsekvenser av trauma och andra påfrestningar. Översikt ges gällande psykodynamisk teori och forskning om psykodynamisk psykoterapi. Spädbarnsobservationer med veckovis lärarledda seminarier ingår i kursen utvecklingspsykologi.

Undervisning ges om bedömning inför och planering av psykoterapi, psykodiagnostik, psykopatologi och barnpsykoterapeutisk teknik.

Ericastiftelsen

Behandling, utbildning och forskning

Det första utbildningsärendet, psykoterapi med barn och föräldrar/övriga omsorgspersoner, påbörjas under kontinuerlig veckovis grupphandledning. Under termin två startar utbildningsärende två, psykoterapi med ungdom, också den under regelbunden grupphandledning.

År 2

Den teoretiska undervisningens fokus är adolescensutveckling med fördjupning avseende barn- och ungdomspsykoterapeutisk diagnostik och teknik. Specifika frågeställningar i arbete med vårdnadshavare och övrigt nätverk fördjupas. Under termin tre hålls undervisning om vetenskapsteori och behandlingsforskning och arbetet med examensuppsatsen påbörjas. Handledning ges i grupp under hela året i såväl barn- som föräldrapsykoterapi samt i ungdomspsykoterapi.

År 3

Undervisning med ytterligare fördjupning av kunskaper i psykopatologi, psykodiagnostik och psykoterapeutisk teknik ges samtidigt som en stor del av utbildningen nu ägnas åt det självständiga examensarbetet. Handledning inleds som fokuseras på det tredje utbildningsärendet, tidsbegränsad psykoterapi med barn eller ungdom.

Orienterande undervisning ges i andra för barn och ungdomar verksamma terapiinriktningar. Exempelvis ges undervisning om kognitiv beteendeterapi (KBT), familjeterapi liksom Eyemovement Desensitization Reprocessing (EMDR) för barn och unga samt den integrativa metoden Child - Parent Psychotherapy (CPP). Organisationspsykologiska frågeställningar och samhällliga perspektiv liksom etiska och juridiska aspekter samt likabehandlingsperspektiv på psykoterapi och psykoterapeutprofessionen ingår i den teoretiska undervisningen.

Terminsöversikt

	Termin 1	2	3	4	5	6	Totalt hp
<i>Utvecklingspsykologi</i>	6	3	3				12
<i>Psykopatologi och diagnostik</i>	3	3	2				8
<i>Psykoterapeutisk teknik</i>	3	3	3	5	2	2	18
<i>Organisation och samhälle</i>		1,5		1		0,5	3
<i>Etik, juridik och likabehandling</i>	0,5	1	0	0,5	1	0	3
<i>Behandlingsforskning och examensarbete</i>	0,5		2	2,5	9	10	24
<i>Psykoterapi under handledning</i>	2	3,5	5	6	3	2,5	22
<i>Totalt hp</i>	15	15	15	15	15	15	90

Ericastiftelsen

Behandling, utbildning och forskning

Betygsskala

Godkänd och icke godkänd

Omtentamen, överklagande av betyg

Kursdeltagaren har rätt till omtentamen vid högst två tillfällen. Planering för detta görs tillsammans med examinator. Detta gäller även för praktiska moment som terapi under handledning.

Överklagande av betyg sker i förekommande fall enligt Ericastiftelsens generella bestämmelse gällande omprövningsbeslut.

Förkunskapskrav

Antagningskraven följer vad som har fastslagits av Universitetskanslersämbetet.

Psykologexamen (enligt 1982 års studieordning), läkarexamen med specialistkompetens i barn- och ungdomspsykiatri eller annan närliggande specialitet

Socionomexamen i kombination med grundläggande psykoterapeututbildning eller sökande med motsvarande högskoleexamen omfattande 180 hp samt grundläggande psykoterapeututbildning.

Den sökande ska ha minst två års erfarenhet av psykoterapeutiskt inriktat arbete, varav viss del med barn och ungdomar efter förvärvat grundläggande psykoterapeutisk utbildning. Undantag från detta krav görs för läkare med specialistkompetens i psykiatri eller barn- och ungdomspsykiatri. Den sökande skall ha erfarenhet av egenerapi omfattande minst 50 timmar individualterapi (alternativt 110 timmars gruppterapi) för legitimerad psykoterapeut.

Den studerandes förmåga att klara utbildningskraven bedöms i samband med ansökan till utbildningen baserat på tidigare, relevanta erfarenheter och prestationer samt semistrukturerade intervjuer.

Sammantaget utgör detta grund för prioritering av sökande till utbildningen. För utfärdande av psykoterapeutexamen skall studenten under utbildningen ha haft deltidstjänstgöring med psykoterapeutiska arbetsuppgifter. Vid antagningsförfarandet sker därför även en bedömning av den sökandes reella förutsättningar att i tillräcklig utsträckning bedriva relevant kliniskt arbete parallellt med studierna.

Ericastiftelsen

Behandling, utbildning och forskning

Kursens övergripande mål

Syftet med Ericastiftelsens psykoterapeutprogram är att förmedla en fördjupning i barn- och ungdomspsykoterapi på psykodynamisk grund. Den teoretiska grunden är baserad på utvecklingspsykologisk forskning, psykoterapiforskning och beprövad klinisk tillämpning.

Barnets/ungdomens problem förstås i ett bio-psyko-socialt sammanhang. Det psykoterapeutiska arbetet innefattar som en följd också direkt arbete med omvårdnadspersoner och nätverk. Medvetenhet om intersektionalitet, kulturell påverkan och etiska aspekter samt ett systematiskt arbete för likabehandling skall genomsyra utbildningen.

Lärandemål

Lärandemålen är reglerade i högskoleförordningen (SFS 2006:1053)

Efter avslutad kurs skall kursdeltagaren kunna:

Kunskap och förståelse

- visa kunskap om områdets vetenskapliga grund och insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete samt kunskap om sambandet mellan vetenskap och beprövad erfarenhet och sambandets betydelse för yrkesutövningen.
- visa fördjupad kunskap om och förståelse för olika psykoterapiformer, olika psykiska sjukdomstillstånd samt psykiatrisk diagnostik
- visa kunskap och förståelse för relevanta samhälls- och familjeförhållanden som påverkar individer och grupper.

Färdighet och förmåga

- visa förmåga att på ett fördjupat sätt integrera teoretisk kunskap och klinisk tillämpning.
- visa sådana fördjupade färdigheter som krävs för att självständigt genomföra diagnostiska bedömningar samt upprätta, genomföra och kritiskt utvärdera psykoterapeutiska behandlingsprogram inom ett av områdena individual-, grupp- eller familjeterapi.
- visa förmåga att kritiskt och självständigt granska, bedöma och använda relevant information samt diskutera nya fakta, företeelser och frågeställningar med olika grupper och därmed bidra till utveckling av yrket och verksamheten.
- visa förmåga att med berörda parter muntligt och skriftligt redogöra för åtgärder och behandlingsresultat samt i enlighet med relevanta författningar dokumentera dessa.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

Ericastiftelsen

Behandling, utbildning och forskning

- visa förmåga att fortlöpande utveckla självkännet och empatisk förmåga.
- visa förmåga att med helhetssyn på människan göra åtgärdsbedömningar utifrån relevanta vetenskapliga, samhälleliga och etiska aspekter med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna.
- visa förmåga att identifiera etiska aspekter på eget forsknings- och utvecklingsarbete.
- visa fördjupad förmåga till ett professionellt förhållningssätt gentemot klienter och deras närstående.
- visa insikt om betydelsen av lagarbete och samverkan med andra yrkesgrupper.
- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att fortlöpande utveckla sin kompetens.

Självständigt arbete (examensarbete)

För psykoterapeutexamen skall studenten inom ramen för kursfordringarna ha fullgjort ett självständigt examensarbete.

Innehåll

Utvecklingspsykologi (12 hp) innehåller följande delkurser:

- A. Spädbarnsobservation 2hp
- B. Utvecklingspsykologi, barn 6hp
- C. Utvecklingspsykologi, ungdom 4hp

Psykopatologi och diagnostik (8 hp) innehåller följande delkurser:

- A. Psykopatologi, barn och ungdom, 4 hp
- B. Bedömning inför psykoterapi, 2 hp

Psykoterapeutisk teknik (18 hp) innehåller följande delkurser:

- A. Psykoterapeutisk teknik med barn och i kontakt med omsorgspersoner och övriga nätverk 13hp
- B. Psykoterapeutisk teknik med ungdomar 8hp
- C. Korttidsterapi 3hp

Organisation och samhälle (3 hp) innehåller följande delkurser:

- A. Organisation, 1,5 hp
- B. Samhällsperspektiv, 1,5 hp

Etik, juridik och likabehandling (3 hp) innehåller följande delkurser:

- A. Etik och juridik 1,5 hp
- B. Likabehandling 1,5 hp

Ericastiftelsen

Behandling, utbildning och forskning

Behandlingsforskning/examensarbete (24 hp) innehåller följande delkurser:

- A. Behandlingsforskning 9 hp
- B. Examensuppsats 15 hp

Psykotering under handledning 22 hp

- A. Psykotering under handledning, 15 hp
- B. Psykoterapeutisk utveckling, 3 hp

Undervisnings- och arbetsformer

- seminarier
- föreläsningar
- webbaserad undervisning
- gruppdiskussioner
- workshops
- Psykoterapeutiskt arbete. Omfattar terapier med barn, ungdomar och föräldrar samt korttidspsykotering med antingen barn eller ungdom. Kursdeltagarna skall tillägna sig kunskap och färdighet att påbörja och avsluta ett psykoterapeutiskt arbete. Det kliniska arbetet utförs som regel på de studerandes arbetsplatser. Studerande kan erbjudas att genomföra det terapeutiska arbetet inom ramen för Ericastiftelsens kliniska verksamhet.
- Handledning i grupp avseende psykoterapeutiskt arbete.

Kurskrav

- Obligatorisk närvaro
- Godkända examinationer och delkurskrav
- Aktivt deltagande i undervisning och handledning
- Egen terapi minst 75 timmars individualterapi (utöver de 50 timmar som utgör behörighet) hos legitimerad psykoterapeut. Psykotering måste ha skett de senaste 10 åren.

Examinationsformer

- Godkänt på utbildningens samtliga kurser och delmoment.
- För psykoterapeutexamen skall studenten inom ramen för kursfordringarna ha fullgjort ett självständigt examensarbete.

Litteraturlista presenteras 2 månader innan kursstart

Cirka 6000 sidor